

(Вечерње новости, 17.10.2009)

Србија не мора да постане члан НАТО да би ушла у ЕУ, изричит је, у ексклузивном интервјуу за "Новости", генерални секретар НАТО Андерс Фог Расмусен. Истовремено, Расмусен истиче значај наставка конструктивне политике Србије када је у питању Косово.

*** Како, као нови генерални секретар НАТО, оцењујете садашњу безбедносну ситуацију на Балкану и каква ће бити ваша политика у региону?**

- Сигуран сам не само у безбедносну ситуацију на западном Балкану, већ и у целокупан правац у којем регион иде. Мада тамо и даље постоји одређени број разлога за забринутост, политички живот је очигледно ушао у стабилнију фазу, а тврда националистичка реторика изгубила много од своје привлачности. Европска перспектива региона, такође, постаје опипљивија, што се илуструје напретком ка визној либерализацији. А све застрашујуће прогнозе да ће независност Косова имати негативан утицај на безбедносну ситуацију у региону, показале су се као неосноване.

*** Колико дуго ће још трајати мировна операција НАТО на Косову?**

- Не могу да кажем колико дуго ће Кфор остати на Косову, али желим да нагласим да ћемо остати онолико дуго колико то буде неопходно, на основу Резолуције 1244 Савета безбедности УН. Тренутно се усредсређујемо на примену фазне транзиције ка присуству у циљу одвраћања, уз обезбеђивање да у сваком тренутку имамо на лицу места ниво трупа за настављање остваривања сигурног и безбедног окружења за све појединце и заједнице на Косову. Планирамо да имамо неких 10.000 људи на лицу места почетком следеће године. Одлука о даљем смањивању ће зависити од политичког развоја и од безбедносне ситуације.

*** Како оцењујете тренутне односе НАТО и Србије, и када се ради о Партнерству за**

мир, и када је реч о вашем ангажовању на Косову?

- НАТО жели да развија значајно и амбициозно партнерство са Србијом. После њеног оклевања претходних неколико година, поздрављам недавне знаке да Србија жели да преузме активнију улогу. Савет Евроатлантског партнерства и Партнерство за мир обезбеђују одличне оквире и механизме за развој нашег партнерства, и очекујем да Србија искористи могућности које јој се пружају. Али, за НАТО, као и за остале међународне организације, важно је да Београд настави да спроводи конструктивну политику у односу на Косово. Нарочито се надам да Београд неће охрабривати косовске Србе да не учествују на предстојећим изборима. Уколико косовски Срби желе да обезбеде да се њихови легитимни интереси и права поштују, онда они морају да учествују у политичком процесу.

*** Да ли је неопходно да Србија постане члан НАТО и може ли постати чланица ЕУ без чланства у Северноатлантској алијанси, уколико се већина грађана томе противи?**

- Чланство у НАТО није условљено чланством у ЕУ, нити чланство у ЕУ зависи од чланства у НАТО. Постоји један број земаља ЕУ које нису део НАТО и неколико НАТО земаља које нису део ЕУ. Чврсто верујем да су даље евроатлантске интеграције земаља на западном Балкану - кроз партнерство или чланство у НАТО, или ЕУ - најбоља гаранција за дугорочну стабилност на Балкану. Имајући све ово у виду, на Србији је самој - а не на било коме трећем - да донесе одлуку о свом месту у региону и шире у свету, као и о томе којих међународних тела земља жели да буде део.

*** Да ли сте добили било какве детаље о занимању Београда за ревизију Кумановског споразума између Србије и НАТО и како би се таква промена, ако се договори, применивала? Како, уопште, оцењујете тренутну ситуацију на југу Србије?**

- Свестан сам интереса Београда да измени неке аспекте Војнотехничког споразума потписаног између међународних безбедносних снага на Косову и влада Савезне Републике Југославије и Републике Србије у јуну 1999. године. Међутим, још нисмо добили никакав конкретан предлог.

* После тензија током лета прошле године, како оценујете тренутни ниво односа између НАТО и Русије?

- И НАТО и Русија играју виталну улогу у европској и укупној глобалној безбедности, али наш однос је био оптерећен сумњама, стереотипима и оптужбама. Оно што нам је потребно је истинско, пуно поверење и продуктивно партнерство између НАТО и Русије, које охрабрује сарадњу у многим областима у којима имамо заједнички интерес - у Авганистану, у борби против тероризма, у спречавању ширења нуклеарног наоружања - али које, такође, подстиче отворен дијалог о контроверзнијим темама. Да би се дошло до таквог партнерства, предложио сам да НАТО и Русија треба да започну заједнички преглед безбедносних изазова у 21. веку. Реакција Русије на мој предлог је била позитивна и намеравам да посетим Москву у наредних неколико недеља, да бисмо разговарали о конкретним мерама за покретање напред ове идеје, као и да бисмо шире разговарали о нашим односима.

(Разговарао **Горан Чворовић**)